

אש קדש

באר האמונה של נח: תאמינו בקטני האמונה!

וגם: על הקול הקורא אלינו 'מיט א רהיגקייט'!

שיושב ולא עושה משהו עם עצמו, לא יושב בחרבה, תקוע, משותק מפחד, לא יוכל להנצל מהמבול הזה, והמליצו בזה לשון הגמ' (סוטה מה): 'ניסה תחילת נפילה'. אבל מי ניצל ממנו? אומר רש"י 'ולא דגים שבים' מי שלא בחרבה אלא בתוך המים! מי שממשיך לשחות ולפעול, להיות תמיד במיד בתנועה, למרות המתרחש סביבו הוא יינצל מהמבול! מי שנמצא תמיד בפעולה, יוכל להתגבר על הפחד ולהיות בנחת ובשלווה.

'מיט א רהיגקייט' זה לא רק סטיקר שמוציא אותנו משלוותנו מה התרגום שלו... זה קול הקורא אלינו כיצד לנהוג! אם כבר שאלתם.. אז בתרגום חופשי הכוונה 'ברוגע!' וזה כאמור על ידי שנעשה מזה עסק ונחזק בעצמנו את אור האמונה.

כמובן שאם נהיה קשובים למבול הנייעס נטבע גם במבול הפחד, אז איך באמת מתנתקים? תכל'ס זה מרתק, זה מאוד מסקרן!?

הגאון ר' שמחה וסרמן זצוק"ל הגיע פעם לשיבה וראה שיש הרבה בחורים בדוחק ובצפיפות. הוא שאל אותם איך הסתדרו שם בתיבה כולם בצפיפות נוראה עם בעלי חיים וזבל? והשיב, כשיודעים שיש מבול בחוץ מסתדרים עם הצפיפות בפנים! עם בחור ירגיש שבחוץ זה מבול הוא יסתדר בדוחק בפנים!

ולשאלתנו, התשובה ברורה. אם נבין איזה מבול של פחד משתולל וכיצד הוא משפיע על אנשים לרעה, נוכל להתמודד עם דוחק הסקרנות.. אבל קודם אנו צריכים להבין באמת שזה ממש מבול! בואו נעשה מעשה, ונקים לעצמנו תיבת נח - אי של שפיות בתוך כל המבול הזה ובה ננצל בעזרת, אכי"ר.

גוט שאבע'ס
א פרייליכ'ן שאבע'ס

מדברת לכל אחד מאיתנו ממש, אך נפתח בדברי רבותינו הראשונים.
רבינו הרמב"ם פוסק (פ"ז מהל' מלכים הט"ו) "מאחר שייכנס האדם בקשרי המלחמה יישען על מקווה ישראל ומושיעו בעת צרה.. וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבהיל עצמו עובר בלא תעשה שנא' על ירא ועל ירך לבבכם".
רבינו יונה כותב בשערי תשובה (שער שלישי אות לב) על הפס' "כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם", 'הוזהרנו בזה שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה. כעניין שנא' אך קרוב ליראיו ישעו, וכן כתוב מי את ותיראי מאנוש ימות'.

אתם שומעים מה כתוב כאן? לפחד בשעת מלחמה זה ממש לא דאורייתא! בוודאי כל יהודי כשר המדקדק בקלה כבחמורה רוצה לקיים מצווה זו בתכלית, אז איך באמת אפשר לקיים אותה נוכח המציאות הטופחת על פנינו?

שמעתי השבוע משפט מדויק שעיקר הפחד נמצא בעורף, אך בחזית הוא ממש מצרך נדיר שכמעט איננו נמצא! למה זה ככה באמת? כי בחזית יש עוצמה. יש רוח קרב. יש מטרה. יש פעולה מתמדת רגע רגע שלא נותנת לפחד מקום כלל! אך בעורף יושבים בחוסר מעש, בחוסר יציבות, בתוך מבול של מידע מפחיד. ואז

יש לפחד מקום להשתלט על האדם! אז מה עושים? עוברים מהעורף לחזית! אני מדבר מטאפורית כמובן... לא יושבים בחוסר מעש וסומכים על האמונה המושרשת בנו, אלא קמים ומדברים עליה, חיים אותה, מחיים אותה, ואז גם אם האדם רואה חלילה כי צרה קרובה, ישועת ה' נמצאת בלבבו ממש כדברי רבינו יונה!

כל אשר בחרבה מתו!

על דרך הצחות נוכל ללמוד זאת מהמבול שם כתוב 'מכל אשר בחרבה מתו' כל מי

השבוע בגליון נמשיך להתעסק בענייני דיומא בראי הפרשה. תיכף נלמד כמה נקודות מהמבול ההיסטורי למבול העכשווי ששוטף בחוצות, וכיצד נמצא לנפשנו מנוח בתיבת הנח הפרטית שלנו. אך תחילה נפתח בסוגיא שכלל ישראל לומדים בימים אלו לעומקה - האמונה.

רש"י בפסוק 'ויבא נח.. אל התבה מפני מי המבול' מביא את דברי חז"ל ש'אף נח מקטני אמונה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים'.

הרה"ק ר' יצחק מווארקא זי"ע היה אומר שאין הדברים כפשוטם אלא נח היה מאמין אפילו באנשים הקטנים והפשוטים שיעשו תשובה, וכן נקרא את דברי רש"י, נח 'מקטני אמונה היה מאמין'. נקודה. הוא היה מאמין באנשים הקטנים, ולכן 'ואינו מאמין שיבא המבול' כי ודאי שהם יעשו תשובה!

זהו מסר גדול עבורנו היישר מבאר האמונה של נח! להאמין בכל אחד ואחד באשר הוא שם, וגם לעצמנו במצבנו. גם אם נדמה לנו שאנו 'מקטני אמונה' בעניין כזה או אחר, שאת זה אני לא יכול לעשות, וזה גדול עליי, וכן הלאה. כאן מגיע נח ומלמד אותנו שאפילו בדור המבול יש לתת אימון שיחזרו בהם! על אחת כמה וכמה שעלינו לחזק את חובת האמונה בעצמנו ובכוחנו בכל עת ובכל מצב!

נראה להוסיף בזה שאכן כך היא הנהגתו של הקב"ה עם בראיו ולכן בתחילה הוריד גשם כלשון הפס' 'ויהי הגשם על הארץ' וכדברי רש"י ש'הורידן ברחמים שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה וכשלא חזרו היו למבול'.

תהיה ישועת ה' בלבבו

ומכאן לענייני דיומא, איך ניצלים מהמבול שסביבנו? איזו תיבת נח אמורה להגן עלינו מפני הפחד ממנו?

ננסה לדלות מפרשתן עצה ותבונה אלינו, כמו שהבאנו פעמים רבות שהתורה